

Huvudman

Växjö kommun
utbildningsforvaltningen@vaxjo.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Kungsmadskolan 3 i Växjö kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Växjö kommun att senast den **2023-04-21** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande studiehandledning på modersmålet och arbetet mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Växjö kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Växjö kommun ska vidta följande åtgärder

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att de elever som identifierats ha behov av studiehandledning på modersmålet i arabiska och somaliska ges sådant stöd och att elevernas behov styr i vilken omfattning studiehandledning ges (9 kap. 9 § gymnasieförordningen [2010:2039])

Arbetet mot kränkande behandling

1. Se till att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

2. Se till att eleverna medverkar när planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över (6 kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).
3. Se till att i planen mot kränkande behandling redogöra för föregående års planerade åtgärder och de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året (6 kap. 8 § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Växjö kommun en anmärkning avseende brister rörande utredning om särskilt stöd. Växjö kommun ska senast den **2023-04-21** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, arbetet med särskilt stöd (med undantag för den brist som nämns ovan), ordningsregler och disciplinära åtgärder, planering av utbildning på yrkesintroduktion samt arbetet med frånvaro.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2022 inlett en tillsyn av Kungsmadskolan 3 i Växjö kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kungsmadskolan 3 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, arbetet mot kränkande behandling, elevernas inflytande över sin arbetsmiljö, ordningsregler och disciplinära åtgärder, frånvaro samt planering av utbildning på yrkesintroduktion.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 15–16 november 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat individuella studieplaner, åtgärdsprogram och plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att det finns elever på skolan som har behov av studiehandledning på sitt modersmål men som inte får det. Lärare uppger att det finns elever som har behov av studiehandledning i arabiska och somaliska som inte får sådant stöd. Uppgifterna bekräftas av rektorn som uppger att det beror på att språk- och kompetenscentrum inte kunnat tillgodose de behov av studiehandledning som gymnasieskolan har.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (9 kap. 9 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Växjö kommun brister i att ge studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever på Kungsmadskolan 3 som har behov av studiehandledning i arabiska och somaliska som inte får sådant stöd.

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om kränkande behandling

Det framgår av intervjuer med lärare att de inte alltid anmäler om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ges exempel på händelser som kan ha utgjort kränkande behandling men som inte anmälts till rektor. Bland annat beskrivs en konflikt mellan två elever där den ena eleven kände sig kränkt och som inte anmäldes till rektorn eftersom händelsen reddes ut i stunden. Det framgår vidare av lärarintervjuer att de ser en svårighet i att skilja på när det räcker med en

tillrättavisning och vad som ska anmälas som en eventuell kränkning. Representanter för elevhälsan bekräftar att inte allt anmäls och uppger bland annat att en jämförelse mellan enkätsvar från elever om de har upplevt kränkningar, jämfört med hur många anmälningar som sker, visar en väsentlig skillnad. Rektorn säger att lärarna är bra på att agera i stunden, att reda ut konflikter och att följa upp dem, men att de inte anmäler allt. Rektorn säger vidare att lärarna är osäkra på vad en kränkning är och att de behöver prata mer om det. Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att det har gjorts två anmälningar om kränkande behandling på skolenheten det senaste läsåret.

Upprättande av plan mot kränkande behandling

I intervjuer med elever framkommer att de känner till planen mot kränkande behandling och att de tar del av den på mentorstiden. I intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att elever är med i kartlägningsarbetet genom att besvara enkäter med frågor om trygghet, studiero och kränkande behandling. Vissa elever deltar även i fokusintervjuer där fördjupad information utifrån enkäterna samlas in. Resultatet av intervjuerna används sedan, tillsammans med övrig insamlad dokumentation i samband med kartläggningen, i arbetet med de *aktiva åtgärderna* som ingår i planen. Det framgår dock av intervjuer med både elevhälsa och rektor att eleverna varken deltar i arbetet med att ta fram de aktiva åtgärderna eller i uppföljningen av dessa och att det är ett identifierat utvecklingsområde. I rektorsintervjun framkommer att de planerar att låta eleverna medverka i arbetet med de aktiva åtgärderna på samma sätt som med ordningsreglerna.

Skolans plan mot kränkande behandling innehåller inte någon redogörelse över vilka åtgärder för att förebygga och förhindra kränkningar som genomfördes under det föregående året. Det framgår inte heller vilka sådana åtgärder som ska genomföras eller påbörjas under innevarande år.

Rättslig reglering

Anmälan om kränkande behandling

Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn (6 kap. 10 § skollagen).

Upprättande av plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska varje år se till att det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Vidare ska en sådan plan upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Skolinspektionens bedömning

Anmälan om kränkande behandling

Av Skolinspektionens utredning framgår att personalen inte alltid anmäler till rektorn om de får kännedom om händelser där elever kan ha blivit utsatta för kränkande behandling. Lärare uppger i intervjuer att de ingriper i dessa situationer men att de inte alltid anmäler det till rektorn. Skolinspektionen bedömer därför att skolan inte uppfyller författningarnas krav avseende personalens skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektorn.

Upprättande av plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i innehållet i och arbetet med skolenhetens plan mot kränkande behandling. Utredningen visar att planen saknar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts samt en redogörelse för vilka åtgärder som ska genomföras under året. Vad gäller elevernas medverkan i arbetet med planen framgår det av utredningen att eleverna inte medverkar på något annat sätt än i kartläggningsarbetet. Skolinspektionen gör, särskilt mot bakgrund av att eleverna är i gymnasieåldern, därför bedömningen att eleverna inte medverkar i varken upprättande eller uppföljning av planen mot kränkande behandling på det sätt som föreskrivs.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Växjö kommuns verksamhet vid Kungsmadskolan 3 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehandledning på modersmålet och arbetet mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och elevhälsa framgår att lärare anmäler till skolans elevhälsoteam när de upplever att extra anpassningar inte räcker för en elev. Detta

sker antingen genom en blankett, via mail eller att specialpedagogen tar med sig ärendet. Enligt rektorn görs då först en utvärdering av de extra anpassningarna för att se om de behöver intensifieras eller om det behövs fler extra anpassningar. Detta innebär enligt rektorn att fler extra anpassningar ibland prövas, innan en utredning om behov av särskilt stöd eventuellt startar.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det inte alltid startas en utredning av eventuellt behov av särskilt stöd, efter en anmälan om att elev trots extra anpassningar riskerar att inte nå betygskriterierna. I stället för att starta en utredning prövas fler extra anpassningar. Av skollagen framgår att rektorn ska se till att en utredning sker skyndsamt när en anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd har skett. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete i denna del inte uppfyller författningarnas krav.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och anmälan till rektorn

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att de elever som befaras att inte nå betygskriterierna får stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Som framgår ovan i beslutet anmäler lärare om en elev riskerar att inte nå betygskriterierna, trots extra anpassningar, till ett elevhälsomöte där rektorn medverkar.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie

undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Vidare framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att det vid utredningar om elevers behov av särskilt stöd sker samråd med elevhälsan. Vidare framkommer i intervjuerna att rektorn efter en utredning om särskilt stöd fattar beslut om att utarbeta ett åtgärdsprogram eller att åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Eleven och elevens vårdnadshavare underrättas också om innehållet i beslutet och möjligheten att överklaga detsamma. Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framgår även att elever får det särskilda stöd som är beslutat i deras åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Beslut om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § skollagen får överklagas hos Skolverkets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen). Enligt 29 kap. 10 § skollagen och

33 § förvaltningslagen (2017:900) ska eleven och elevens vårdnadshavare under rättas om det fullständiga innehållet i beslutet och om hur man överklagar beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolinspektionens bedömning

Som framgår tidigare i beslutet tilldelas Växjö kommun en anmärkning för brister i att rektorn inte alltid startar en utredning om särskilt stöd då en lärare anmält att en elev befaras att inte uppfylla betygskriterierna, trots extra anpassningar. Av ovan redovisade omständigheter framgår i övrigt inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvarohantering

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att om en elev har upprepad eller längre frånvaro lyfts ärendet till ett elevhälsomöte i enlighet med en ny rutin. Elevhälsan uppger att det sedan startas en utredning för att ta reda på vad frånvaron beror på. Enligt rektorn vet de oftast redan vad anledning till frånvaron är. Vad frånvaron beror på och vilka åtgärder som ska vidtas dokumenteras enligt rektorn i protokollet från elevhälsomötet. Vidare framkommer i intervjuer med elever och lärare att elevens vårdnadshavare informeras samma dag om en elev är ogiltigt frånvarande.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (15 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Planering av utbildning på yrkesintroduktion

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens plan för introduktionsprogram som innehåller uppgifter om yrkesintroduktionens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. Det framgår vidare av inkommen dokumentation och intervjuer att det upprättas individuella studieplaner för eleverna på yrkesintroduktion med föreskrivet innehåll. I intervjuer med elevhälsan och rektor framkommer att dessa följs upp och revideras av mentor och studie- och yrkesvägledare vid behov.

Rättslig reglering

Utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan (17 kap. 7 § skollagen).

En individuell studieplan ska bland annat innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går på, de val av kurser som eleven har gjort, övriga kurser som ingår i elevens program och när det är aktuellt elevens studier i grundskolans ämnen. För en elev som går ett introduktionsprogram, ska den individuella studieplanen dessutom innehålla uppgifter om utbildningens mål och längd, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen samt, när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot (1 kap. 7 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler och disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Ordningsregler

Det framgår av inkommen dokumentation och intervjuer att det finns ordningsregler med tillhörande konsekvenstrappa på skolan. Intervjuade elever känner till ordningsreglerna och några elever ger exempel på att konsekvenser tillämpas vid behov. Det framkommer även i intervjuer med både elever och lärare att reglerna går igenom på mentorstiden i början av läsåret. Eleverna får då tycka till om reglerna samt komma med förslag på eventuella ändringar. Rektorn uppger att en av pro-

cessgrupperna på skolan ansvarar för att revidera och ta fram förslag till nya ordningsregler. Förslag till förändringar lyfts med skolrådet, som tittar på dem innan de fastställs och skolrådet deltar även i uppföljningen av ordningsreglerna.

Disciplinära åtgärder

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn genomför och dokumenterar utredningar avseende elever som upprepat stört ordningen eller gjort sig skyldiga till en allvarlig förseelse. Det framgår vidare att elevernas vårdnadshavare kontaktas som en del av utredningen.

Vidare framkommer i intervjuer med lärare, personal från elevhälsan och rektorn att rektorn efter dessa utredningar har fattat beslut om disciplinära åtgärder i syfte att få eleverna att ändra sitt beteende.

Rättslig reglering

Det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Med utgångspunkt i vad som framkommit vid en utredning enligt 9 § ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Johanna Tinghammar Bruck

Johanna Tinghammar Bruck
Beslutsfattare
Signerat av: Johanna Tinghammar Bruck

X Sarah Bjertner Olsson

Sarah Bjertner Olsson
Föredragande
Signerat av: Sarah Bjertner Olsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Maria Nyman medverkat.